

REFLECTIES BIJ EEN EDITO

In het edito van het voorlaatste nummer van de *Bijdragen voor Eigentijdse Geschiedenis* (BEG) stelt hoofdredacteur Rudi Van Doorslaer een beetje moedeloos vast dat de groei van het aantal studenten in de geschiedenis niet resulteert in een gelijklopende toename van interessante wetenschappelijke artikels. Van Doorslaer zoekt naar verklaringen voor dit fenomeen en oppert dat er misschien een onvoldoende doorstroming is van de pas afgestudeerde historicus naar de tijdschriftenredactie(s). Hij brengt dit in verband met het feit dat slechts een minderheid van de afgestudeerden in het onderzoek terechtkomt en dat dus weinig historici geneigd zijn nog artikels te schrijven na hun opleiding. De weinigen die dat wel doen, blijken dan nog dikwijls geen degelijk artikel te kunnen schrijven, en dat zou dan weer te maken hebben met het feit dat ze in hun opleiding die vaardigheid niet voldoende aangeleerd kregen.

Het stijgend aantal studenten geschiedenis was juist een van de voornaamste redenen om naast het *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis* een tweede tijdschrift voor contemporaine geschiedenis, namelijk de BEG, op te starten. Intussen is de markt van historische tijdschriften over de hedendaagse periode nog uitgebreid, of beter, hebben historische tijdschriften met een heel specifiek inhoudelijk domein, zoals *Brood & Rozen* en *Wetenschappelijke Tijdingen* 'meer armslag gekregen', zoals Van Doorslaer het uitdrukt.

Allemaal mogelijke verklaringen voor een tekort aan goede kopij bij de redactie van de BEG (en bij de andere redacties).

De eerste vraag die ik me stel is of een stijging van het aantal studenten recht evenredig moet zijn met een toename van goede artikels. 'Meer' betekent daarom niet 'beter'. De tweede vraag is of het 'voller' worden van de tijdschriftenmarkt niet eerder positief moet gezien worden. Elk van die tijdschriften vult een heel eigen niche en heeft een eigen finaliteit. Voor elk wat wils dus.

Brood & Rozen is geen wetenschappelijk tijdschrift stricto sensu, geen 'referee-tijdschrift' zoals de BEG en het *Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*. Het probeert wel zo goed mogelijk mee te blijven met het onderzoek op het vlak van de geschiedenis van sociale bewegingen, van de sociale geschiedenis in de 19e en 20e eeuw tout court, en die bevindingen te vertalen naar een ruimer dan louter academisch publiek. Die finaliteit vergemakkelijkt misschien het contact met de student/afgestudeerde. Dikwijls worden de eerste contacten met de student al gelegd in de leeszaal en wordt dan al min of meer afgesproken dat, als de eindverhandeling een positieve beoordeling krijgt van de promotor, er een artikel uit gepuurd kan worden. Van een gebrekkige doorstroming naar de redactie kunnen wij dus niet echt spreken. Wel stellen we vast

dat jonge historici niet echt gebrand zijn op het herwerken van hun eindverhandeling, dat ze soms moeten aangepord worden. Want, er is die bijkomende opleiding of ze hebben werk in een totaal andere branche, of ze zijn druk op zoek naar een job en 'wat is de zin van energie investeren in een bijdrage waarmee ze niets kunnen aanvangen in hun beroepsleven?' enz.

Brood & Rozen investeert dan ook vrij veel tijd in het redactiewerk, in die zin dat zoveel mogelijk in samenspraak met de auteur geprobeerd wordt een goed artikel op poten te zetten. De bedoeling is dan vooral om hun werk te valoriseren en hun te leren 'leesbare' bijdragen te schrijven, een ervaring die hen ook van nut kan zijn in hun beroepssfeer, die van het sociaal-cultureel werk, de journalistiek, de erfgoedinstellingen enz. Wat dan weer niet wil zeggen dat de onderzoekers pur sang de weg naar de redactie niét vinden. Veelal publiceren ze eerst in de (Engelstalige) *Ar-tijdschriften* en plegen ze daarna bij ons een artikel omdat ze, dixunt zichzelf, hun onderzoeksresultaten graag ook aan het 'eigen volk' voorleggen.

Dit alles betekent niet dat *Brood & Rozen* enkel een redactie bureau is; de inhoudelijke kwaliteit blijft het eerste criterium van selectie. Sinds drie jaar werken we daarom ook met reviewers, indien mogelijk zijn dit altijd een academicus die thuis is in de materie én iemand die actief is 'op het terrein'. Het is best mogelijk dat een reviewer die voor *Brood & Rozen* leest, minder strenge normen hanteert dan voor een ander tijdschrift, juist omdat het zich bewust richt naar een breder dan academisch publiek. En dat ook dát de drempel naar de redactie lager maakt.

Het specifieke aan *Brood & Rozen* is dat naast de wetenschappelijke bijdragen (hoogstens twee per nummer) er ook een rubriek *Opgemerkt* is waar de bijdragen op de rand van geschiedschrijving en journalistiek balanceren, hoewel dit dan weer geen vergaarbak mag worden van gratis geschrijf. Tegelijk is *Brood & Rozen* een soort nieuwsbrief: als spreekbuis van een archief- en onderzoekscentrum brengt het ook informatie over de nieuw verwerkte archieven, onderzoeksresultaten, eigen projecten enz.

Misschien vissen we soms wel in de vijver van andere tijdschriften voor contemporaine geschiedenis, maar elk van die tijdschriften heeft zijn bestaansrecht, zijn publiek, zijn specificiteit.

Dé hamvraag blijft: wie leest *Brood & Rozen*? En wat leest men daarin? En léést men het überhaupt? Zoals ergens in dit nummer wordt geopperd zijn abonnees inderdaad niet altijd lezers, maar ze zijn ergens wel een graadmeter. Dat ons abonneebestand gelijk blijft en dat het aantal individuele abonnees toeneemt, zegt iets. Wat niet wegneemt dat na tien jaar een tijd komt voor evaluatie, voor reflectie. We maken er werk van.

Paule Verbruggen